

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

Uprava za zaštitu kulturne baštine
Područna konzervatorska služba u Dubrovniku

KLASA: 612-08/26-05/0160

URBROJ: 532-05-20/3-26-02

Dubrovnik, 28. svibnja 2026.

Zavod za obnovu Dubrovnika
Cvijete Zuzorić 6
20 000 Dubrovnik

Predmet: Konzervatorske smjernice za izradu projekta rekonstrukcije i unutarnjeg uređenja tvrđave Imperial (čest. zgr. 2439 k.o. Dubrovnik), stručno mišljenje, daje se

Veza: Vaš Broj: 145-40/41-mn-26/20

Temeljem vašeg zahtjeva za izdavanjem konzervatorskih smjernica za izradu projektnog zadatka, a potom i izradu programskog idejnog rješenja rekonstrukcije i unutarnjeg uređenja Tvrđave Imperial na Srđu, kat. čest. zgr. 2439 k.o. Dubrovnik(s.i.), k.č. 5325/1, 5325/2 k.o. Dubrovnik (n.i.), nakon provedenog postupka utvrđeno je sljedeće:

Tvrđava „Fort Imperial“ na Srđu, kat. čest. zgr. 2439 k.o. Dubrovnik(s.i.), k.č. 5325/1, 5325/2 k.o. Dubrovnik (n.i.), zaštićena je Rješenjem o registraciji te je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem RST-1196-1986 te podliježe odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 145/24, 151/25).

Smještena na središnjem platou masiva Srđa, Tvrđava Imperial predstavlja monumentalnu građevinu pojasnog fortifikacijskog sustava kojim se tijekom 19. stoljeća osiguravala obrana dubrovačkog područja. Podignuta za vrijeme francuske uprave (1806. – 1815.), a kao središnja obrambena točka Dubrovnika, važnog geostrateškog uporišta Habsburške Monarhije, tijekom cijelog 19. stoljeća sustavno je dograđivana i usavršavana.

Tvrđava je oblikovana kao uzdužno organizirana fortifikacijska cjelina koju čine dva lateralno postavljena bastiona i središnja dvoetažna obrambena vojarna. Sve tri sastavnice funkcionirale su kao zasebne cjeline, s vlastitim ulazima i jasno definiranim obrambenim funkcijama. Međusobno su povezane ophodom, zaštićenim komunikacijskim koridorom uz kopnenu stranu tvrđave, kojim se osiguravao pristup isturenim fortifikacijskim strukturama. Cjelovitost fortifikacijskog sklopa dodatno naglašava obrambeni jarak sa skarpom i kontraskarpom, kao i završni kraci serpentinske komunikacije koji se pružaju prema istočnom i zapadnom prilazu na južnoj strani utvrde.

Tvrđava Imperial svojim arhitektonskim i prostornim obilježjima predstavlja vrijedan dokaz o razvoju fortifikacijske doktrine te svjedoči o njezinoj ključnoj ulozi u obrani Dubrovnika tijekom novije povijesti.

Tijekom prethodnog postupka rekonstrukcije Tvrđave Imperial (2014.–2015.) izrađen je arhitektonski snimak postojećeg stanja te su provedena parcijalna arheološka i konzervatorska sondažna istraživanja. Stoga je pri izradi projektnog zadatka i programskog idejnog rješenja za rekonstrukciju i unutarnje uređenje Tvrđave Imperial potrebno izraditi sintezni pregled relevantne literature i arhivske građe te objediniti rezultate dosadašnjih istraživanja, uz korištenje stručnih elaborata:

- Preliminarni konzervatorski elaborat – Tvrđava Fort Imperial na Srđu, iz srpnja 2014., Omega engineering d.o.o Dubrovnik, voditelj istraživanja dr. sc. Željko Peković, dipl. ing. arh.
- Konzervatorski elaborat – Tvrđava Fort Imperial na Srđu, iz kolovoza 2014., Omega engineering d.o.o Dubrovnik, voditelj istraživanja dr. sc. Željko Peković, dipl. ing. arh.

U izradi dokumentacije za planiranje rekonstrukcije i unutarnjeg uređenja Tvrđave Imperial za potrebe Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik utvrđuju se tri temeljna cilja:

Analiza postojećeg stanja: obuhvaća rezultate svih dosadašnjih istraživanja provedenih na području Tvrđave Imperial, uključujući definiranje njezina obuhvata te analizu stanja očuvanosti građevnih struktura, prikazanih u odnosu na arhitektonski snimak postojećeg stanja (geodetska situacija u mjerilu 1:200, arhitektonski nacrti u mjerilu 1:50 te karakteristični arhitektonsko-oblikovni detalji u mjerilu 1:20). Razina detaljnosti dokumentacije, izrađene u skladu s načelima dokumentiranja kulturnih dobara, treba osigurati kvalitetnu stručnu podlogu za izradu idejnog, glavnog i izvedbenog projekta rekonstrukcije fortifikacijskog sklopa.

Određenje prostorne i funkcionalne cjeline: Prezentacija Tvrđave Imperial razmatra se unutar fortifikacijskog krajolika razvijenog za obranu Dubrovnika tijekom 19. stoljeća. Za svaku funkcionalnu sastavnicu fortifikacije (obrambenu vojarnu, bastione te ostale fortifikacijske elemente) na konceptualnoj razini utvrđuju se ključni čimbenici koji odražavaju njihova povijesno-strukturna, društveno-funkcionalna i oblikovno-vizualna svojstva. Njihovu interpretaciju valja temeljiti na izrađenim konzervatorskim elaboratima te, prema potrebi, uključuje prijedlog dopunskih istraživanja za potrebe definiranja projektnog zadatka.

Posebnu pozornost potrebno je posvetiti ulozi Tvrđave Imperial u obrani Dubrovnika tijekom Domovinskog rata, s naglaskom na njezine strateške, obrambene i operativne funkcije, koje predstavljaju jedno od temeljnih polazišta za oblikovanje koncepta Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Definiranje projektnog zadatka s programskim idejnim rješenjem: Nakon sveobuhvatne analize Tvrđave Imperial, kao i nakon dostatne valorizacije svih sastavnica koje čine funkcionalnu cjelinu fortifikacije, moguće je izraditi

zajedničko usmjerenje za osmišljavanje projektnog zadatka i programskog idejnog rješenja za potrebe Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Uređenje Muzeja ne podrazumijeva isključivo materijalno i sadržajno fragmentiranu muzejsku interpretaciju (koja bi se mogla smjestiti u bilo koji drugi prostor), već samu fortifikacijsku cjelinu treba tretirati kao sadržajnu strukturu muzeja za koju treba definirati smjernice za njezinu prezentaciju i muzealizaciju. Prema tome, Tvrđava Imperial se prepoznaje kao autentični interpretacijski okvir u kojem se na vjerodostojan način povezuju ljudi i događaji najvažnijeg razdoblja novije dubrovačke povijesti.

U skladu sa svrhom zaštite donose se temeljna načela koja mogu predstavljati polazište za planiranje zahvata na Tvrđavi Imperial:

- područje Tvrđave definirati u skladu s izvornom fortifikacijskom funkcijom, bez intervencija u prirodni teren; očuvati i primjereno prezentirati fortifikacijski sustav u cjelini, uključujući elemente obrambenog jarka sa skarpom i kontraskarpom te završne dijelove serpentinske komunikacije prema tvrđavi. Na sjevernom platou uz Tvrđavu, na položaju skarpe, evidentirani su ostaci zidnih struktura koje je potrebno dodatno istražiti i uključiti u projekt prezentacije fortifikacijskog sklopa;
- sve sastavnice fortifikacije (središnji dio tvrđave, bočne poligonalne bastione te obrambene elemente koji ih međusobno povezuju) rekonstruirati uz očuvanje izvorne arhitektonske strukture, bez izmjena osnovnog tlocrtnog rasporeda te uspostave novih otvora na južnom pročelju;
- iznimno su prihvatljiva manja odstupanja u očuvanju izvorne fizičke strukture tvrđave, ukoliko predstavljaju prilagodbu novom muzejskom postavu utemeljenom na spoznajama o događajima i načinu njezina korištenja tijekom Domovinskog rata;
- osigurati cjelovitu konstrukcijsku obnovu svih sastavnica fortifikacije u tradicijskim sustavima i uz primjenu suvremenih metoda u zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- aktiviranje izvornih ulaza (obrambene vojarne, bastiona i unutarnjeg ophoda) te uspostavu unutarnjih komunikacija unutar fortifikacijskog sustava;
- predvidjeti rekonstrukciju pročelja obrambene vojarne i bastiona;
- osigurati interpretaciju i prezentaciju elemenata fortifikacije (mali ulazni bastion cvinger, remene kapunire i čelni kapunir s kopnene strane tvrđave), a gdje je to moguće i na temelju pouzdanih izvora, i rekonstrukciju pojedinih obrambenih elemenata sklopa (podizni mostovi, puškarnice, postolja za lafete s pristupnim rampama i sl.);
- rješenja građevinske stolarije temeljiti na rezultatima arhivskih istraživanja te na analizi relevantnih primjera fortifikacijske arhitekture s područja nekadašnje Austro-Ugarske Monarhije;
- na završnoj terasi bastiona rekonstruirati izlaz stubišta te parapetni zid s kordonskim vijencem u skladu sa sačuvanim ostacima, rezultatima arheoloških istražnih sondi i postojećom arhivskom nacrtom dokumentacijom.

Područna konzervatorska služba Dubrovnik izdat će stručno očitovanje na izrađeni projektni zadatak, temeljem zahtjeva kojem će biti priložena dokumentacija i programsko idejno rješenje rekonstrukcije i unutarnjeg uređenja Tvrđave Imperial, izrađeni u skladu s gore navedenim stručnim mišljenjem.

Voditelj Područne konzervatorske službe Dubrovnik

Bruno Diklić, dipl.ing.arh.